

REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
Scrisori nefrancate nu se
primesc.
Manuscrisuri nu se retrimite.
INSERATE
se primesc la Administrațiunea în
Brașov și la următoarele
BIROURI de ANUNȚURI:
In Viena: la M. Dukes Nachf.,
Nux. Augenthaler & Emerico Los-
ner, Heinrich Schalek, A. Op-
pelik Nachf., Anton Oppelikh.
In Budapesta la A. V. Gold-
berger, Ekstein Bernat, Iuliu
Leopold (VII Erzsébet-körut).
PREȚUL INSERȚIUNILOR: o se-
rie garmond pe o colônă 10
bani pentru o publicare. Pu-
blicar mai dese după tarifă
și învoială. — RECLAME pe
pagina 3-a o seriă 20 bani

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXVI.

„GAZETA“ iese în ne-care zi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria
Pe un an 24 cor., pe șese luni
12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-rii de Duminecă 4 cor. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șese
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 fr. pe an.
Se primumeră la toate ofi-
cilele postale din țară și din
afară și la d-nii colectorii.
Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare,
Tergul Inului Nr. 30. etajiu
I. Pe un an 20 cor., pe șese
luni 10 cor., pe trei luni 5 cor.
Cu dusul în casă: Pe un an
24 cor., pe șese luni 12 cor.,
pe trei luni 6 cor. — Un esem-
plar 10 bani. — Atât abona-
mentele cât și inserțiunile
sunt a se plăti înainte.

Nr. 285.

Brașov, Miercuri 24 Decembrie.

1903.

NOU ABONAMENT

LA

„GAZETA TRANSILVANIEI“.

Cu 1 Ianuarie st. v. 1904

se deschide nou abonament, la care invităm
pe toți amicii și sprijinatorii fôiei noastre.

Prețul abonamentului:

Pentru Austro-Ungaria: Pe un an 24
corône, pe șese luni 12 corône, pe trei luni
6 corône, pe o lună 2 corône.

Pentru România și străinătate: Pe un
an 40 franci, pe șese luni 20 franci, pe trei
luni 10 franci, pe o lună fr. 3.50.

Abonarea se poate face mai ușor
prin mandate postale.

ADMINISTRAȚIUNEA.

Politică din grația guvernului.

În numărul de Duminecă al
fôiei noastre am înregistrat ceea-ce
s'a scris în diarul liberal din Berlin
„National Zeitung“ în apărarea pa-
sului celui mai nou, ce l'au întreprins
deputații sași dietali, intrând érași
în partidul guvernului.

Am dîs cu această ocaziune, că
nu dăm vre-o importanță deosebită
bizarei politice din grația guver-
nului unguresc, ce-o desfășură arti-
colul din cestiune al fôiei berlineze
sub cuvânt, că vrea să ferască pe
Sași de peire. Ne-am basat afirmarea
mai ales pe faptul, că ceea-ce s'a
scris pentru justificarea atitudinii
politice a celor 10 apostoli ai opor-
tunismului săsesc din camera ungară
nu numai că nu e nou, ci sunt idei
și apucături deja mult răsufiate ale
unei „prudente“ și „circumspecțiunii“,
care s'a deochiat cumplit chiar înain-
tea poporului săsesc și nu mai are
trecere, decât cel mult în cercurile
restricte, tănuite de acest felu

de „diplomație“ ruginită, ale pro-
tendiștilor din sinul acestuia. S'a
deochiat și nu mai poate avé trecere
din simplul motiv, că este diametrul
opusă logiceii sănătoșe a timpului de
față, când nu se mai pot cocoloși
lucrurile de dragul cătorva patricieni,
cari doreșe a avé un traiu liniștit și
neturburat.

Sunt dér vechi păreri ce le
desfășură „National Ztg.“ cu pri-
vire la raporturile, în care „trebuie“
sê stea Sașii cu Românii și cu Ma-
ghiarii — chipu, ca „sê-și pôtă con-
tinua neturburați munca lor cultu-
rală liniștită...“

Bat'o s'o bată de cultură! Apoi
dôră de ea este și a fost vorba în-
tot-déuna în luptele și hârtuilele
naționalităților nemaghiare cu ele-
mentul suprematist de la putere!

Adversarii noștri sunt, cari fac
mai mare sgomot cu cultura. Ei au
în vedere numai cultura maghiară
și sgomotul îl fac de aceea, ca sê
ne dedea cu idea de a-o îmbrățișa.

Este acesta ținta Sașilor? De
sigur că nu! Și „National Ztg.“ se
grăbesce a constata acesta deja în
introducerea articolului, despre care
vorbim, declarând, că Sașii n'au
capitulat și n'au renunțat la „nisui-
tele de cultură germane“.

Va sê dîca cultura germană...
de te fabula narratur.

Așa este și nu ne îndoim, că
este așa și numai așa. Sașii ardeleni
nu vor sê renunțe la cultura lor ger-
mană. Dér de doi ani de dîle și mai
bine — vorbim de istoria cea mai
recentă — ce au trebuit sê cetescă
Sașii în presa „patriotică-maghiară
și jidano-maghiară“, ce au trebuit sê
își audă deputații lor în punctul
culturei germane? Nu sunt ore încă
prospete în memoria fie-cărui din
noi accentele vorbirei contelui Ap-
ponyi, dela Seghedin, prin cari acest
corifeu între corifeii elementului de
la cărmă, s'a străduit a nega cu de-
sêvșire dreptul de esistență al cul-

turii germane în Ungaria cea „na-
țională maghiară“?

Ore politicianul oportunist, care
a luat în gazeta berlineză apărarea
oportunismului săsesc, sê fie capabil
a crede, că ar fi cu puțință ca Sașii
sê-și conserve în astfel de împreju-
rări cultura lor germană, după ce
odată au renunțat la ori-ce luptă
națională pentru garantarea dreptu-
lui individualității lor?

Nu-l credem așa de naiv. De
aceea îl vom lua așa cum e și vom
recunôșce, că scopul lui prin acea
publicațiune în „National Ztg.“ n'a
fost altul, decât de a solicita bună-
voința și grația guvernului ungu-
resc, prezentând pe Sași ca pe cei
mai puțin periculoși, cei mai con-
siv, leali și supuși față cu maghia-
rimea dominantă și dând Unguri-
lor dela putere sê cunôșcă, că pe
lângă toate aceste însușiri, Sașii ar
mai poseda încă și pe aceea de a
fi „un ic în corpul României“.

Acăsta ne resuscită în memorie
vechile intrigă politice, de pe vre-
mile celor trei națiuni ale Ardealu-
lui, intrigă ce se spârgeau tot nu-
mai în capul „Valahilor“. Ore sê nu
le fi trecut încă vremea?

Scriitorul curioșei apărări din
diarul berlinesc afirmă că politica
săsescă n'are sê tindă la conserva-
rea pozițiunii de dinainte de 1848.

La ce are sê tindă atunci?

„Noi Sașii“, dîce, „voim sê ră-
mânem modestul grup cultural în
mijlocul rasselor streine“.

Fôrte bine. Dér ore Românii
sê-i fi împiedecat vre-odată pe Sași
în împlinirea acestei dorințe mo-
deste a lor?

„National Ztg.“ crede, că Ma-
ghiarii nu-i amenință pe Sași, căci
atunci ar întări pe Românii.

Quod non. Maghiarii ore nu lu-
creză sistematic de a se întări ei pe
ei în ținuturile locuite de Sași? Și
în deosebii României sê fie de vină,
că colectivitatea „patriotică“ ma-

ghiaro-jidano-armeno-nemțescă de
prin orașele acestor ținuturi se lă-
tesce și se întăresce pe dî ce merge?

De sigur că nu-o face de dra-
gul „culturei germane“.

Sê nu mai umble decî cel de la
„National Ztg.“ cu apucături trezite
și deochiate, căci nu'l va crede
nicî un Sas cu minte.

În ședința de Lună a dietei s'a
încheiat dezbaterea generală a proiectu-
lui pentru contingentul de recruți. Ulti-
mele discursuri în dezbaterea generală
le-au ținut *Hollo* și *Bartha* Miklos. Minis-
trul președinte *Tisza* a cerut, ca toate pro-
iectele de rezoluțiuni sê fie înlăturate și a
propus, ca asupra rezoluțiunii prezentată
de *Hollo*, camera sê decidă mai târziu.
În urma acestei propuneri mai mulți din
oposiție au cerut cuvântul la regulamen-
tul camerei și în fine au pretins sê se țină
ședința secretă.

În ședința secretă *Szederkényi* a de-
clarat, că după încheierea dezbaterii ge-
nerale, ministrul președinte nu avea drep-
tul de a face propunerea din cestiune. —
Tisza primind părerea exprimată de *Sze-
derkenyi*, și-a retras propunerea.

O telegramă din Budapesta spune,
că noua sesiune a dietei s'ar începe după
sanționarea proiectelor de recruți și in-
demnitate.

Primul obiect al sesiunii ar fi modi-
ficarea regulamentului camerei și ca șe-
dințele de 5 ore sê se țină după amiața.

Din Bucovina.

(Adunarea din Rădăuți.)

La Rădăuți s'a prezentat Vineri clu-
bul dietal român. Dintre deputați au fost
de față d-nii: D. cav. de *Bejan*, Dr. Iancu
Flondor, Tudor cav. de *Flondor*, Il. *Onciu*
și G. *Balmoș*. Adunarea inteligenței ro-
mâne din district a reușit splendid. Au
fost de față peste 80 persoane. Invătătorii
au dat un contingent de tot mare. Au
fost și mai mulți țărani.

FOILETONUL „GAZ. TRANS.“

Sosirea mea la Paris.

După Alphonse Daudet.

Ce mai călătorie! Și acum, după trei-
decî de ani, când îmi aduc aminte de ea,
par' că simt încă frigul și fômea, căro-
ra le eram expus atunci. Două dîle întregi
sê călătoreșcu cu trenul, în clasa a treia,
cu o haină ușoră de vară și pe un ger
cumplit!... Eram de șese-spre-dece ani,
veneam la Paris de departe, din fundul
provinciei Languedoc, pentru a mă dedica
literaturei. Plătindu-mi locul în tren, îmi
mai rămăsese numai patru-decî de centime,
dér cu toate acestea nu eram de loc în-
grijat. Aveam atâtea speranțe! Îmi uita-
sem și de fôme, cu toate mănăcirile și pră-
jiturile ce le vedeam pe la restaurantele
gărilor. Tovarășii mei de drum, nisce ma-
rinari veseli, cari cântau mereu, îmi în-
tînseseră într'un rînd o sticlă plină și câte-
va înghițituri de rachiu mă reinviară par'
că, deși nu mâncasem de două dîle mai
nimic. Am ațipit și mă deșteptam nu-

mai pe la stații, când trenul se oprea sêu
pleca din gară.

Peste două dîle de la plecarea, un
sgomot de rôte, cari lunecă pe șinț, o
boltă gigantică de sticlă inundată de lu-
mină, care ți lua ochii, trenuri, cari cir-
culau mereu, larmă, strigăte, o mulțime
de lume, funcționarii de gară, îmi anunțară
sosirea la Paris.

Fratele meu mă aștepta pe vastul
peron împreună cu un comisionar, care sê-mi
ia bagajul. Bagajul luat, cu fratele-meu
împreună plecarăm dela gară. Ne îndrep-
tarăm cătră cartierul latin, de-alungul stra-
delor gôle, mergînd după comisionarul
nostru. Se făcea dîuă. Întâlneam pe cale
lucrători mergînd la fabrici, împărțitori
de dîare, cu fețele învinețite de frig. Se
stingeau felinarele de pe strade; casele,
Seina, tot, tot îmi părea trist, lugubru, în
acest amurg argintiu al zorilor dimineții.

Așa fû sosirea și intrarea mea pen-
tru întâia ôră în Paris.

— Decă nu ești tocmai obosit, îmi
dîse fratele-meu, sê mergem la dejun.

— O da, sê mergem!

Ca sê spun adevêrul, eram lîhnit de
fôme.

Merserăm la o prăvălie din strada
Corneille, luarăm câte-o cafea nêgră și
câte-o omletă. Omul devine mai bun, mai
vesel. Îmi mai trecu melancolia; mă schim-
base mult dejunul acela.

Când eșirăm din prăvălie, Parisul în-
treg par' că'mi surîdea, cu zidurile și ma-
rile lui magazine strălucitoare. Chiar zidirea
Odeonului par' că'mi surîdea, îmi surîdeau
statuele din grădina Luxembourg, îmi surî-
deau pomii, grilajurile, ômenii.

Fratele meu, pe lângă mine, era bo-
gat. Avea șapte-decî și cincî de franci pe
lună în calitatea lui de secretar la un bê-
trân, care-i dicta memoriile. A trebuit sê
trăim amîndoi cu acești bani, locuind în
etajul al cincilea, la *Hotel du Sénat*, în
strada Tournon. În fața hotelului, pe tro-
tuarul opus, era o casă mare, veche, de
peste o sută de ani.

— Uite unde locuesce Ricord, medi-
cul împératului, îmi dîse fratele meu, ară-
tându-mi casa din față.

Medicul împératului... hotelul Sena-
tului... Odeonul... numirile acestea mă im-

presionau, mă fermecau par' că... Oh, pri-
mele impresii din Paris!...

Marile restaurante de pe boulevar-
dul Saint-Michel și nouele palate din
Saint-Germain nu isgoniseră încă nenumê-
rata studențime din cartier. Chiar în ho-
telul nostru locuiau numai studenți. Noi
nu ne prea întâlneam cu ei decât când
aveam bani, de puteam merge jos în res-
taurant.

În restaurantul hotelului vîdui pe
Gambetta mai întăiu. Dela prima vedere
îmi făcu impresia unui om energic, dor-
nic de traiu, de muncă, de luptă. De a-
tuncî încă i-se cunoscea superioritatea față
de camaradii săi și mese pline îl ascultau,
când începea sê vorbescă. Afară de asta
mai era și bogat; avea trei sute de franci
pe lună — o sumă enormă pentru un stu-
dent, cu deosebire în vremurile acelea.

În curând îl cunoscuî personal.

Gambetta și toți tovarășii lui făceau
mereu politică; eu singur eram între ei,
care nu mă ocupam cu politica. Litera-
tura, literatura! Ea era scopul vieții mele.
Sêrac cum eram, petrecuî un an în Ho-
tel du Sénat, făcînd mereu versuri. De

Darea de sēmă, cu cea mai vie satisfacție primită de adunare, a dat-o d-l dep. Il. Onciul. D-l dep. D. cav. de *Bejan* a vorbit despre situația internă la poporul român, respingând încercările de dismembrare și pronunțându-se, între vii aprobării, pentru o organizare omogenă. Cu salve de aplauze și strigăte de „să trăiească” a fost primit magistralul discurs al d-lui Dr. Ianou *Flondor*, în care a cerut, ca poporul să se pronunțe în chestiunile politice, să se declare, decât voește să stea în jurul deputaților săi, pentru-ca nimeni să nu mai cuteze a-le arunca acestora în față, că în partea lor nu ar sta poporul, slăbindu-i astfel în apărarea intereselor naționale.

Un șir de oratori a luat parte la discuție. Din vorbirile lor se resfrângea mulțumirea cu atitudinea deputaților români, condamnarea activității destructive a „democraților” în popor, precum și a atitudinii scandalose în dieta țării, în sfârșit via dorința după organizare. Inv. Poleac și Brătianu au cerut organizarea unei mari societăți naționale economice, aducând și un proiect de statute.

S'au luat cu unanimitate următoarele rezoluțiuni:

1) „Adunarea politică a inteligenței române din orașul și districtul Rădăuț, ținută în 1 Ianuarie n. 1904, ia cu vie satisfacție la cunoștință vrednică și bărbătească ținută a deputaților clubului dietal român în luptele purtate până acum pe arena politică a țării noastre și exprimând velle sale multămite, votază întregului club dietal român încrederea sa dăplină și neștirbită.”

2) „Adunarea inteligenței române din Rădăuț și district desaproabă atitudinea dăunătoare cauzei naționale române a partidului așa-numit democrat, ai cărui reprezentanți au atacat în sesiunea actuală a dietei pe reprezentanții naționali români în modul cel mai brutal, și respinge cu indignare atacurile făcute, avertisând pe ori-ce Român de a nu tolera această influență dăunătoare.”

3) „Inteligența română din orașul Rădăuț și district recunoșce, în fața situației critice din prezent, necesitatea nedispensabilă de organizare solidară și sinceră. Spre acest scop ea alege din mijlocul său un comitet districtual, denumind un preșident și doi vicepreșidenți și lăsând constituirea trebuincioasă, precum și cooptarea de membri ulterior în sēma comitetului ales.

Baza acestui comitet va fi solidaritatea națională și munca adevărată și desinteresată pe ori-ce teren al vieții publice. El va strânge din districtul Rădăuțului în jurul stindardului nostru național toate puterile veritabile cu dorul ferbinte, de a se pune în serviciul anevoios, dăr mântuitor și onorific al cauzei comune naționale românești.”

Congregația comitatului Sēlagiū.

— 31 Decembrie n. 1903.

Eri, în 30 Dec. n. c., s'a ținut adunarea generală estraordinară a comitatului Sēlagiū în Zēlau, în sala festivă a comitatului, sub președința nu a fișpanului, căci fostul fișpan, cunoscutul șovinist, baronul Nic Wesselényi demisionând și în locul lui fiind numit fostul vice-span Dr. Kaizler, care încă nu a fost instalat, ședința s'a ținut sub președința protonotariului comitatens Török Istvan.

Înainte de ce însă a-și da un scurt raport despre această adunare, află cu cale a pomeni cu recunoștință, că ținându-se mai înainte la începutul lunii Decembrie o altă adunare generală estraordinară numai pentru-ca fostul fișpan baronul Wesselényi s'ar iee rămas bun, membrii români ai congregației toți ca unul au absentat demonstrativ, dându-i a înțelege baronașului Wesselényi, că de loc nu le pare rău de depărtarea lui, cu atât mai vartos nu, căci între multele neajunsuri, de cari avurăm parte în decursul celor 15 ani ai fișpaniei lui Wesselényi, a fost și acela, că el s'a ținut de cuvânt, dîcînd la începutul fișpaniei sale, că nu va permite să fie sub fișpania sa în comitatul Sēlagiū protopretor de naționalitate română, care promisiune, spre mai marea glorie a statului unitar național maghiar, a și împlinit-o.

Au absentat Românii toți când Wesselényi și-a luat rămas bun, er acum deși au fost multe obiecte de interes, au absentat din nou, deși nu toți, dăr mulți din ei.

Hotărârile mai principale, jignitoare pentru noi, sunt următoarele: S'a hotărît adecă, în contra învoiei membrilor români, ca banii administrați de scaunul orfanal să se depună ca și până aci tot în bănci ungurești, er nu și la bănci românești, cu toate că și Românii au banii orfanali.

Apoi s'au reales în comisiunea administrativă 5 membrii. Din vre-o 60 voturi abia cu mare greutate a primit d-nul *G. Pop de Basesci* 36 voturi, singurul Român care intră în comisiune.

Când a urmat apoi punctul 23, apelațiunea părintelui Ilariu *Gael* din Sudurēu în contra hotărîrii reprezentanței comunale a Chereșului, de a da un ajutor și din partea locuitorilor români din *Cheres* (*Er-Körös*) la zidirea unei școle confesionale calvine, precum și 5% după fiecare corônă de dare la salariul învățătorului calvin din Chereș, s'a ridicat d-nul *George Pop de Basesci* și exprimându-și mirarea, că se pôte aduce o astfel de hotărîre, ca Românii greco-catolici să ajute o școlă calvină ungurească, combate propunerea comisiunii permanente și cere, ca dându-i-se loc apelațiunii părintelui *Gael* din Sudurēu, hotărîrea reprezentanței

comunale din Chereș nimicindu-se, să fie îndrumată a nu pune sarcini Românilor pentru a susține școlile Ungurilor calvini.

Îi răspund cu multă mânie șovinistă vre-o 2 Unguri, după care ridicându-se preotul Basescilor *Antoniu Băliban*, combate propunerea, atât ca Român, din punct de vedere național românesc, cât și ca preot din punct de vedere al credinței.

Românii însă sunt majoritați.

Urméază mai târziu apelațiunea lui *Gregoriu Chiș* din Tohat în contra alegerii de notar din Șilimeghiū, unde ca aprôpe pretutindenți, a fost ales un jidan, precum și apelațiunea lui *Vasile Marchiș* din Oarța-de-jos, unde asemenea a fost ales un jidan.

Aci din nou își ridică cuvântul d-l *G. Pop de Basesci*, dîcînd, între aprobările generale ale Românilor, că solgăbirii și solgăbirii fac cam pe acel calapod alegerile de notar, cum s'a făcut cea din Oarța-de-jos, unde între 7 concurenți au fost 3 Români cunoscuți peste tot alegeritorilor; solgăbiréul însă nu candidéază nici un Român, ci candidéază pe *Jidanul*, care și până acum a fost substituit, și candidéază un Ungur din comitatul *Peștea și altul un Sécuiū din comitatul Trei-scaune*, de tot necunoscuți, ca astfel să fie ales *Jidanul*. Când vorbitorul l'a întrebat pe solgăbiréu, că ôre cei doi aleși au calificația cerută, a răspuns solgăbiréu, că nu știe. Această manoperă succede tot-déuna și sigur. Etă, dîce d-l *G. Pop de Basesci*, volnicile solgăbiréilor!

Aceste adevăruri crude i-a asturat pe Ungurașii noștri, dăr au răbdat.

Urméază apoi propunerea mai multor Unguri de a da un stipendiu unui student „de mare speranță”, cum dîce ei, la ce d-nul *G. Pop de Basesci* dîce, că de ce să se mai însărăoieze comitatul acesta sêrac cu atâtea; e de părere, ca domnii cari sunt atât de marinimoși de a ajuta pe acest tîner „de mare speranță” și care scrie deja și la foile ungurești, să-și deschidă buzunarele domniilor lor, să l'ajute din banii lor proprii și nu și din ai Românilor din Sēlagiū. La acestea răspunde șovinistul director al gimnasiului din Zēlau.

Cu asta s'a sfârșit această adunare.

Delacrasna.

SCRIRILE DILEI.

— 23 Decembrie v.

Deputat slovac acusat de agitație. Din Nitra se anunță, că procurorul de acolo a ridicat acuză contra deputatului naționalist slovac *Francisc Veselovszky*, pe motivul, că la alegerile generale trecute ar fi agitat contra statului. Pertractarea finală a procesului va avé loc la 21 Ianuarie. D-l *Veselovsky* va fi apărat de avocatul

slovac din Senice *Stefan Fajnor*. La pertractare sunt citați numeroși martori, din care cauză se crede, că pertractarea va dura mai multe zile.

In loc de felicitări de anul nou au intrat la masa studenților români din Brașov: de la d-l *Tiberiu Eremie*, inginer București 19 cor., de la domnii profesori: *Axente Banciu* 13 cor. și *Dr. C. Lacea* 2 cor.; sumele aceste la dorința donatorilor s'au depus la „fondul abiturienților din 1893” pentru masa studenților noștri. Primescă marinimoșii donatori cele mai căldurose multămite. — Direcțiunea școlilor medii gr. or. române.

Conferențe publice în Sibiu. Duminecă, în sala teatrului a vorbit d-l *Petru Șpan* despre „Rolul povestilor în educațiune”. — Seria conferențelor se va relua după sêrbători.

Fișpanul comitatului Hunedóra, *Barcsay Kálmán* a murit subit.

Numire. Directorul administrațiunii financiare din Clușă a numit pe d-l *Virgiliu Bodocan* practicant fără salariu la direcțiunea financiară din acel oraș.

O voce asupra chestiunii evreesci. Diarul „*Bukarester Tgbl.*” aduce elogiul marilor profesorului de drept civil de la universitatea din Iași, *Matei Cantacuzino*, șeful junimistilor din acel oraș, care a ținut mai deunăzi un strălucit discurs în cameră, pentru faptul că zilele acestea ar fi vorbit auditorilor săi de pe catedră asupra art 7 din constituție, combătînd pe acei politicieni din România, cari susțin, că Evreii sunt o rasă neasimilabilă. D-l *Cantacuzino* ar fi dîs, că cine susține așa ceva, sustine un non sens și este stăpînit de antagonismul, ce din prejudeții domnesce între creștini și iudovi. „*Buk. Tgbl.*” pare foarte încântat de părerile emise de d-l *Cantacuzino*.

Un câne turbat în Turda. Timplarul *Enric Müller* din Turda avea un câne, care se îmbolnăvi zilele acestea. Stăpînul închise cânele într'un coteț de găini. Aici a sfârșiat toate găinile. Când a venit h ngheru sē-l ia, cânele a mușcat pe henger și apoi a fugit pe stradă, unde a mușcat 9 copii de școlă, un ucenic de timplar și un băiat de 17 ani. Cei mușcați de cânele turbat au fost transportați la institutul Pasteur din Budapesta.

Autobiografia Elenei Keller. În ziua de 27 Iunie 1880 s'a născut în Tuscumbia, statul Alabama (America-de-nord) *Elena Keller*, care în etate fragedă și-a pierdut vederea și auzul și prin urmare, neavînd acest din urmă simț n'a putut să învețe nici graiul. Ast-fel fata aceasta rămas surdo-muto-ôrbă. Ce nenorocire este pentru bietul om, când îi lipsese

altfel e o istorie comună acesta; câți nu se ocupă astăzi anî întregi numai și numai cu poezia, răbdînd frig și fôrme! Dăr ori cum, nu cred să-și fi început nimeni cariera într'o stare mai rea, decât a mea!

În general aveam puține cunoștințe. Miop, stângaciū, timid, când eșeam din locuința mea, fără să vréu încunjuram Odeonul, plimbându-mă pe sub mărețele lui galerii, beat de bucurie la gândul, că pot să întîlnesc p'acolo scriitorii mari și poeți.

Aprôpe de Odeon la o mica librărie, *Mme Gaud*, proprietara, îmi permitea să răsfoiesc cărțile de pe stelajuri cu condițiunea, ca să nu le murdăresc, ori să rup foi din ele. Parcă vîd și acum pe *Mme Gaud* în librărie, împletind la ciorap și vorbind cu marele romancier *Barbey d'Aurevilly*, cu *Vallès* și cu *Belleux*; acesta din urmă avea un aspect ciudat și o voce care mă enerva.

Mai vîduiți pe bētnănul critic *Planche* și pe escentricul *Cressot*. *Cressot* era autorul poemei *Antonia*. Nu-mi pot închipui până astăzi din ce-o fi trăit acest biet *Cressot*. După un lung șir de ani, petrecuți în cea mai mare miserie, murindu-i un prețin îi lăsă o mică rentă. În

ziua în care primi banii mâncî bine și cum era obișnuit să trăiească mai în tot-déuna fôrte rău, muri. Bietul *Cressot*!

Un alt typ interesant al acestei epoci era *Jules de la Madeleine*, un bun prosaist. În Iunie 1848, când cu revoluția, rănit pe baricadele Parisului, toți îl credeau mort. Ridicat însă de pe trotoar de un ôre-care parisian, acesta îl duse la el și *Madeleine*, rămase acolo până se restabili. Atunci se cunună cu fiica binefăcătorului său și începî să scrie. Avu noroc.

Îmi aduc aminte ce bucurie era pe mine, când putînd aduna câte-va centime îmi cumpăram o luminare și la lumina slabă a ei, scrieam totă noaptea! Scrieam mereu, cu o nerăbdare fără margini, în vreme-ce pe sub etajurile de sub mine, pe scări, auđiam mereu voicel studenților sgomotoși, între cari se distinge vocea puternică, clară, convingătoare a lui *Gambetta*.

Îmi închipuiam teatrul Odeon, ca Mecca aspirațiunilor mele, și de câte-ori mă gîndeam cu ôre-care frică la timpul, când voiți pute păși ca autor pe mărețul lui portal! Pe câți am vîduț acolo! Tot autori vestiți, ca: *Lemaitre*, *Flaubert*, *Bo-*

uillet, apoi *Amedée*, *Roland*, *Dubois*, etc. etc. Mai târziu i-am cunoscut pe toți și etă pentru-ce, intrînd la Odeon și plimbându-mă pe galeriile lui, îmi pare că vîd umbre amice.

Nu mult după sosirea mea la Paris, terminaui un mic volum de poezii și începui să-mi caut un editor. Merseiū la renumitele librării: *Michel-Levy* și *Hachette*, librării vaste și luxose ca nisce catedrale, în cari ghetele mele mari, cu toate covorele ce erau p'acolo, sunau tare. Vîndătorii cu nisce aere mărețe mă examinau de sus până jos.

— Ași vré să vorbesc cu d-nul *Lévy*, în afaceri de manuscris....

— Fôrte bine, domnule! Binevoiiți a-mi spune numele d-vôstré.

— *Alphonse Daudet*....

Cel cu care vorbisem plecă pentru a reveni peste câte-va minute, spunîndu-mi:

— D-nul *Lévy* nu e acasă!

Așa îmi merse în câte-va locuri.

Îmi aduseiū aminte într'un rînd de o librărie de pe bulevardul Italianilor. Se numia librăria nouă și proprietarul ei era un ôre-care *Jacotet*. Acolo nu era atîta bogăție și eleganță. *Jacotet* era om cum

se cade, el însuși autor a câtor-va scrieri. Dăr nici acolo nu m'alesiū cu nimic!

Intr'o sēră am dat peste un mare noroc. Diarul *Le Spectateur* avea lipsă de un colaborator și mi-se făcu oferta să primesc acest post. Își pôte ori-cine închipui cu ce dragoste primii acest post și-mi scriseiū prima mea cronică! Cronică se ceti, plăcū tuturor și etă-mă cu un post bun, de care eram încântat peste măsură. Dăr spre nefericirea mea, în curînd se iviră neînțelegerile cu Italia, *Le Spectateur* a încetat și rămăseiū din nou, ca mai înainte. Eram desperat.

În vremea această, cerul își făcu milă de mine și-mi ajută cel puțin un editor pentru publicarea volumului meu. Locuia tot pe strada *Tournon*, tocmai lângă Hotel du Sénat. El îmi primi poeziile întitulate *Les Amoureux*, cele dintăi poezii ale mele. Imprimare, câte-va diare scrieră dăr de sēmă despre ele. Toate erau favorabile. Timiditatea mea dispăré încetul cu încetul și de multe-ori mă juceam sub galeriile Odeonului, să vîd cum se vinde volumul meu...

Brașov.

Stelian.

auđul! Cu cât mai nenorociți trebuie să fie aceia, cari sunt surdo-muți! Dér biata Elena, frumoasă fată americană, care este surdo-muto-órbă în același timp?! Ceea-ce e mai minunat la această fată, este, că sub conducerea înțeleptă a dómnei Sullivan, profesóra ei, dér cu deosebire prin voința și energia proprie, a ajuns la o cultură superióră, posedând cunoștințe în grad academic din domeniul literilor și științelor. Mark-Twain a ăis vorbind despre fata această, că „cele două individualități mai interesante ale secolului trecut sunt: Napoleon și Elena Keller“. Pedagogii și filosofi se grăbesc a analiza și comenta acest fenomen ne mai văduț și într'un foileton din anul trecut publicat în numărul 25 al „G. Tr.“ s'a arătat, cum și la universitatea din Bucuresci d-l T. Maiorescu s'a ocupat de personalitatea Elenei Keller, combăténd pe cei-ce susțin, că nimic nu ajunge la intelect, înainte de a fi trecut întâiu prin simțuri. Elena Keller are o bogăție de noțiuni în intelect, despre cari n'a putut avé întâiu cunoștința prin simțuri.

Profesorul de la facultatea de teologie a confesiunii unitare, Dr. G. Boros din Clușiú a început să publice în „Vas. Ujság“ în traducere din englezesce autobiografia Elenei Keller. Pentru-că această fată scie să și scrie și și-a scris singur biografia. O autobiografie scrisă de-o surdo-muto-órbă! Ceva foarte interesant. — De sigur, că această scriere va fi tradusă curénd în toate limbile!

Canonisarea martirilor din Cașovia. În ziua de 6 Ianuarie se vor săvârși în Roma ceremoniile canonisării întru sfinți a martirilor Marcu de la Criștiú născut în Criștiú din Croația, Stefan Pongracz, născut în Ardeal M. Grodecz din Teschen. Toți trei erau din ordinul Iesuiților și la 1619 când Rakóczy a ocupat orașul Cașovia, după-ce ei au refuzat a urma invitații lui Rakóczy ca să trecă la protestantism, au fost uciși. Osémintele celor trei martiri, obținute de Caterina Palfy, soția palatinului Fr. Forgach, se păstrează astăzi în biserica clariselor din Sâmbăta-mare, unde se ăice, că au făcut minuni.

Statuă împușcată. Nicolae Tabacovici infanterist bacalaureat (voluntar), era de sentinelă la museul din Bulevardul Academiei. Tioérul militar, care își făcea primul său serviciu ca sentinelă veghia, lucru mare, să nu se întemple ceva. De-odată par-că vădu o umbră suspectă printre statue și pietrele archeologice. După-ce la strigătele lui reglementare proferate cu voce de stentor nimeni n'a răspuns, ținti cu arma asupra individului suspect. La detunătura pusei se adunară pasanții și veni și subofițerul, care era comandantul gardei. Acesta aprinse o lumină și a constatat cu gróză, că voluntarul a nimerit bine. Proiectilul pătrunse victima, o statuă albă Hermes, drept în inima ei de petró.

Altoire forțată a vițelor. Sâmbătă au fost convocați la ministeriul domeniilor din Bucuresci toți șefii de pepiniere din țéră, spre a avé o conferință cu șeful serviciului agricol asupra altoirei forțate a vițelor. În anul precedent vițele s'au altoit în mod obișnuit, dér au dat foarte slabe rezultate, abia 20—40 la sută. La altoirea forțată, care se face chiar în lunile de iernă începând din Februarie, se pot obține rezultate mult superióre. Și anume până la 60 la sută. Altoirea forțată se face la adăpost cât timp duréză gerul, ér în primele zile de primăvară se continuă în aerul liber.

Reuniunea română de agricultură din comitatul Sibiuului a scos de sub tipar al XV-lea raport general al comitetului central pe anul 1902, avénd următoarele capitole: 1) Intruniri agricole. 2) Cultura animalelor de prăsilă. 3) Cultura pómelor. 4) Cultura nutrețurilor artificiale și a altor plante. 5) Tovărășiile agricole. 6) Insoțirile de credit sătesci sistem Raiffeisen. 7) Industria de casă (lucru de mână femeiesc). 8) Publicațiuni diferite. 9) Școala practică de economie din Să-

lește. 10) Diferite afaceri. 11) Averele reuniunii. Comitetul central are președinte pe Demetriu Comșa, profesor în Sibiu. Comitetul este compus din 14 membri.

Invetătorii români din Săcele aranjéză Joi, în ziua de Crăciun, o producțiune declamatorică-musicală împreună cu dans în sala hotelului internațional din Cernatu. Inceputul la 7 óre séra. Prețurile 2 cor., 1 cor. 40 bani și 1 cor. Venitul este destinat pentru fondul bibliotecii școlilor române din Săcele. Se vor executa cântări și declamațiuni și se va juca piesa „Trei doctori“.

Baile eforiei atât cele de abur, cât și cele de vană vor fi închise Joi în 25 Decemvrie.

Dintre farmaciile din cetate va fi deschisă Mercuri, în 6 Ianuarie n. (Boboteza după ritul apusean) d. m. numai farmacia d-lui Eugen Neustädter „La ingerul păzitor“ din Tergul-Grăului.

În Viștea-inferióră se va da în séra de anul nou în sala ospătării „Șandru“ o producțiune teatrală de cătră „Reuniunea bibliotecii populare“. Se va juca: 1) „După rășboi“ de Olanescu cu domni Boieriu, Frâncu, d-șorele Banciu și Buzetzky. 2) „Tot găina cântă“ de T. Alexi cu domni: N. Frâncu, Barbat, Geogea și d-șorele: Banciu, Cloaje, Buzetzky. După producțiune dans.

De la Români din America.

Onorată Redacțiune!

Din comuna noastră au emigrat în America peste 100 de bărbați. Aceștia au format în lumea nouă (în statele Ohio, Indiana și Pensilvania, ale Uniunii din America de nord) o societate, ca să se pótă ajutama în cas de nenorociri. Avissându-mé despre acest pas, eu am profitat de ocaziune de a le cere unele lámuriri și descrierea călătoriei lor până la America, întrebând tot-odată, decă nu a mers careva și la America de sud.

Răspunsul primit prezintă destule momente interesante și din punct de vedere al psihologiei populare, pentru a merita să fie reproduc.

Vlădeni, în 18 Dec. 1903.

Cu deosebită stimă
Iacob Zorca.

Etă scrisórea:

Toledo-Ohio, 30 Noemvrie 1903.

Stimate D-le Părinte!

Ađi în ziua de mai sus scrisă v'am primit epistola D-vóstré, de care ne-am bucurat foarte mult, primindu-o chiar de la D-vóstré și înțelegénd despre toate cele scrise într'nsa. Tot-odată cu primirea scrisorei D-vóstré chiar în ceasul în care o am cetit, de bucurie ne-am apucat a vă face cunoscut despre toate ce ne-ați rugat într'nsa, și anume: despre toate câte le-am petrecut până în timpul de față aicea. Vă scriem întocmai precum am călătorit până în America, și anume: Plecând din Brașov Vineri séra la 8½ am scos bilet până la orașul Rutka, cu prețul de 10 cor., dér nu a fost plătit cu atâta și am mai plătit în tren 5 cor. Din Rutka până la graniță la Oderberg am plătit 1 fl. și 85 cr. Acolo ne-au vizitat de pașapórt și de mai multe. De acolo am scos bilet până la Bremen cu prețul de 20 c.

În Ratibor ne-au vizitat doctoru de ochi și la cap. Ne-au luat apoi 2 agenți ai lui Misler și ne-au dat la fie-care persoană câte un plic cu câte o scrisóre. Într'nsa mai multe informațiuni și la fie-care câte o firmă scrisă Bremen, pusă pe piept. Plecând din orașul Ratibor, am trecut prin nisce orașe însemnate, anume: Nannenburg, Breslau, Berlin. Aceste orașe sunt în Germania, dér este o țéră foarte frumoasă și însemnată. Așa plecând Vineri din Brașov, Luní la ora 12 amiađi am ajuns în Bremen la d-l Misler. De acolo ne-au dus pe toți și ne-au împărțit pe la hoteluri, și am stat în Bremen de Luní până Joi dimineța. În timpul cât am stat în Bremen, am mers la Misler și ne-au dat mai multe informațiuni.

Acolo am plătit pentru vapor prețul de 202 cor. 50 bani, până în orasul numit lungstovn. Cât am stat în Bremen am fost la doctoru, ne-au vizitat la ochi și ne-au tăiat de bubat și ne-au dat Misler la fie-care câte un pormoneu, într'nsul un bilet pentru doctor, un bilet pentru cl. III-a a vaporului, și un bilet anume Șif-Cartea vaporului și Joi dimineța la órele 6 ne-am pus pe vapor și am plecat cu vaporul numit Brandenburg. Fiind lume multă, ne-au pus pe 2 vapore mici și am mers numai pe un canal până în Bremenul mic. Acolo ne-au pus pe vaporul cu numele de mai sus și am fost 1800 de persoane particulare și 150 persoanele de la vapor. Așa am plecat cu vaporul pe apă. De mâncare este destulă pe vapor, dér nu póte mânca fie-care, căci 1—2 zile este bine, dér apoi vre-o 5 zile este réu de detot: apoi după aceea se schimbă, se face mai bine. Mâncare pe vapor este de 4 óri pe di și la 9 óre te viziteză doctorul. Așa cu vaporul am mers 14 zile, de gândeam că nu mai vedem uscatul. Când mergi a doua di se mai vede la drépta puțin uscat cam cât mergi într'o di. Acolo este Anglia. Așa a 14-a di am ajuns la uscat în orașul numit Baltimore, acolo ne-au vizitat la tóte. Am arătat fie-care câți bani avem și ne-am pus pe trenul american și am mers și cu trenul american 2 zile și o nópte și am ajuns în orașul lungstovn. Acolo nu am căpétat de lucru și am plecat în orașul Silveniac Ohio, aicea unde suntem la baia de petró.

Aici suntem cam 120 ómeni, 40 Vlădăreni și ceilalți Unguri și Englesi. Aicia până acuma a fost plata de 1 dolar și 75 cent. pe di. Aia face în bani de ai noștri 4 fl. 37 de cr., din aceia plătim quartirul și mâncarea 50 cent. pe di, aia face 1 fl. 25 cr. pe di.

Până acum lucrăm 10 óre pe di, dér acuma lucrăm numai 9 óre și numai cu 16 centime pe ceas, adecă un dolar și 60 cent. Noué ne rămâne un taler și 10 cent. pe di. Dumineca nu lucrăm. Altfel noi o ducem bine, numai acuma de érnă este cam greu până de primăvară, chiar se aude că se face Straič (grevele de muncitori), adecă se schimbă președintele și se opresc tóte lucrările. De o fi așa pe cum se aude, atunci ne-am dus cu toți. Acuma se vedem! Chiar de ăștia, care am venit acuma, o fi mai greu. Despre întrebarea de Sud-America aflați d-le părinte, că până acuma ómeni de ai noștri nu au plecat nimenea, fără numai străini, căci au vrut ca să plece 4 Vlădăreni, dér nu s'au încumetat a pleca nimenea.

Noué ne-ar merge foarte bine și cum merge acuma, dér numai de nu s'ar face Streich, căci atunci este foarte réu de toți cei din America, căci se aude că se opresc lucrările câte un an de zile. Atunci ce am făcut? D-le Părinte! Primiți multă sănătate de la toți ómenii noștri, cari ne aflăm aici la această baie. Tot asemenea și la întreaga familie a d-vóstré, și vă foarte mulțumim de scrisórea primită de la d-vóstré; ne-am bucurat de cuvintele scrise într'nsa de d-vóstré. Aici este timpul bun, numai acuma de vre-o 2 zile a nins puțin, dér tot putem lucra în baie.

Ne mai avénd ce mai scrie, rămânem binevoitori ai d-vóstré consăteni, cari vă dorim neîncetat.

Prin mine
Achim Micu.

Reprezentății, concerte și petreceri.

Reuniunea meseriașilor și economilor din Albă-Iulia invită la producțiunea declamatorică musicală teatrală împreună cu dans, ce se va aranja Vineri în 8 Ianuarie st. n. (a doua di de Crăciun) 1904 în sala cea mare de la Hotelul Europa. Inceputul la 7½ óre séra. Alba-Iulia în 1 Ianuarie 1904. Prețul de intrare: Locul I. 2 cor., locul II. 1-60 cor., locul III. 1-20 cor., locul de stat 60 fil. Bilete se pot procura în prăvălia d-lui P. S. Cirlea, ér séra la cassă. Venitul curat este destinat pentru cassa Reuniunii.

Programa: 2. „Șoldan viteazul“ cântecel comic de V. Alexandri, predat de d-l Traian Novac. 2. „După fragi și după mure“, romanță de N. Paraschivu, cântată

solo de d-l Silvestru Oprean acompaniat cu pianul de d-l Ioan Toduța. 3. „Veni-nătatea periculósă“, comedie într'un act de Trocaru. Dans. NB. În pausă se va juca Călușerul, Bătuta și Romana.

— **Reuniunea de cétire și cântări din Coștei**, invită la Concertul care-l va aranja Sâmbătă în 27 Decemvrie 1903 (9 Ianuarie 1904), adecă a treia di a Născerei Domnului, în localitatea școlii din locu cu următorul

Program: 1. „Marșul dorobanților“, cor bărbătesc de I. St. Paulian. 2. „Peneș curcanul“, poezie de V. Alexandri, decl. de Mirocea Iancoea. 3. „Imnul unirii“, cor. bărb. de T. Popoviciu. 4. „Șoldan viteazul“, monolog de V. Alexandri, predat de Ioan Oșteanu. 5. „Vin cu mine copiliță“, cor. bărb. de T. de Flondor. 6. „Barbu lăutarul“, monolog de V. Alexandri, predat de Nicolae Doban. 7. „Cisla“ cor. bărb. de C. G. Porumbescu.

După concert urméză petrecere cu joc.

Prețul de intrare: Locul I. 1 cor., locul II. 80 fil., locul III. 40 fil. Venitul curat e destinat pentru fondul „Casei naționale“ din Coștei. Oferte și suprasolviri maritimóse se primesc cu mulțămítă și se vor publica.

— **Tinerimea română din Rodna-veche** invită la petrecerea cu joc, ce se va aranja Sâmbătă la 9 Ianuarie 1904 în localul școlii gr. cat din Rodna veche. În ceputul la 8 óre séra. Intrarea pentru persoană 1 cor. 60 bani, pentru persoană în familie 1 cor. Venitul curat este destinat în favorul școlii gr. cat. din Rodna veche.

Bibliografie.

A apărut de curénd:

1866—1903 „Parlamentul Român“.

Scurta espunere în ordine cronologică a regimului nostru parlamentar de la 1866 până astăzi — Articole din constituție relative la Cameră și Senat... Legea electorală — Statistica electorală (1891—1901) — Sesiunile ordinare și extraordinare ale corpurilor Legiuitoare 1866—1903. — Ministeriele (1866—1903) — Regulamentele interióre a-le Senatului și Camerei. Biografii și portrete (senatorilor și deputaților) — de George D. Nicolescu membru activ al Sindicatului diariștilor din Bucuresci. — Bucuresci I. V. Soceo 1903.

Această carte în 8º mic, ce se estinde pe 516 pagini tipărită elegant cu litere mici foarte cetibile, este prima lucrare de acest gen la Români. Ea este un fel de Almanach parlamentar, ce informéză pe cetitor despre tóte fazele prin care a trecut parlamentul român timp de 38 de ani, adecă de la venirea în țéră a prințului de Hohenzollern, actualul rege al României independente. Cartea destul de voluminósă, servește ca mijloc de informațiune și îndreptar practic pentru ori și cine. Cu deosebire interesantă e espunerea cronologică a autorității corpurilor legiuitoare române de la 1866 încóce cu diferite tabele statistice.

ULTIME SCIRI.

Londra, 4 Ianuarie. În cercurile apropiate de guvern nu se crede probabil isbucnirea unui rășboi între Rusia și Japonia.

Viena, 4 Ianuarie. Vasul de rășboi „Zenta“ a plecat ađi spre apele asiatiche.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.

Redactor responsabil: Traian H. Pop

BIROUL AVOCAȚILOR

W. A. Macedonsky

și

Nicolae Andrei Popovici

doctori în Drept

Nr. 9 Strada Doamnei Nr. 9.

Bucuresci.

óre de consult 9—11 a. m. 5—7 p. m.

Consultațiile se pot da în limba franceză, germană, ungară și rusă, corespondențele asemenea. Biuroul se însărcinéză și cu încasări, informațiuni comerciale și executări de sentințe.

Dela „Tipografia A. Mureșianu“ din Brașov.

se pot procura următoarele cărți:

(La cărțile aici înșirate este a se mai adăuga și lângă portul postal arătat, încă 25 bani pentru recomandație.)

— „Sgârceitul Pocăit“ piesă teatrală-poporală în 2 acte pentru sărbătorea Născerii Domnului de Gheorghe Oprea. O recomandăm în atențiunea d-lor învățători, fiind foarte potrivită a-se preda odată cu aranjarea pomului de Crăciun pentru ajutorarea copiilor săraci cu haine și alte lucruri folositoare. Se află de vânzare la autorul în O. Tohan și la tipografia A. Mureșianu în Brașov. Prețul 20 fil cu porto cu tot.

Cu vârful penei, scrieri satirico-humoristice de Antonia Pop 1 Cor plus 10 b. porto.

Poesii de Vasile Ranta Buticescu. Edițiunea „Amicului Familiei“. Prețul 1 cor. 20 b. plus 10 b. porto.

Umbre și lumină poezii de Em. Păvălanu, cor. 2:50 (porto 20 b.)

Asupra situațiunii, articoli și foișore de Ionu A. Lăpedat. Preț. 40 b. pl. 10 b. porto)

Istoria legii nouă scrisă de Dr. Victor Szemigelski. Tomul II: Isus „a pre-ot. Cu aprobarea Prea-veneratului Ordinariat metropolitan gr. cat. de Alba-Iulia și Făgăraș. Prețul 3 cor. 40 b. plus 20 b. porto.

Influența franceză în România de Al. Xenopol profesor la universitatea din Iași Cu 50 b. + 5 b. porto.

Antropomorfisme și Antiantropomorfisme în limba română de Nicolae Sulică. În limba noastră scrierile de felul acesta sunt rare și scrierea acesta a d-lui profesor la gimnaziul român din loc Nic. Sulică se distinge nu numai prin conținutul său bogat și sistematic, prelucrat după stricta metodă științifică, ci și prin limba sa scrisă înțelesul tuturor. Autorul e cunoscut și din scrierile sale folklorice-filologice de până acum. Prețul 80 bani (+ 5 bani porto.)

Din compozițiunile pline de melodii românești ale mult regretatului comtoidoromân Ciprian Porumbescu, tipărite și pesat în edițiunii populare de d-na Mariora Rațiu născută Porumbescu, se află de vânzare la Tipografia noastră următoarele piese:

„Imn de urare“ cu două voci, „Hora Prahovei“, „A cădul o rază lină“ cu voce, „Fluturăș de noapte“ polcă, „Frunză verde mărăgărit“ cânt popular, „Pe câmpurile Stupului“ polcă mazuca, „Fata popii“ cânt-poporal. Fie-care bucată costă 50 b. plus 10 bani porto. „Basmă Iașene“ vals, 1 cor. 50 b plus 10 bani porto. „Polpouriu“, din opereta „Crai nou“ 3 cor. și Ouvertura din opereta „Crai nou“ 1 cor. 50 bani plus 10 bani porto.

„O roșă vestejită“ cu text nemțesc după Heine și românesc de Matilda Cugler-Poni pentru voce și pian. Prețul 1 cor. plus 5 bani porto.

„O sêră la stîină“ idilă pentru piano. Prețul 1 cor. plus 5 bani porto.

„Balada“ pentru violină cu acompaniament de pian, Prețul 1 cor. 25 fil. plus 5 bani porto.

Cursul la bursa din Viena.

Din 4 Ianuarie n. 1903.

Renta ung. de aur 4%	119.05
Renta de cor. ung. 4%	98.90
Impr. căil. fer. ung. în aur 3 1/2%	91.05
Impr. căil. fer. ung. în argint 4%	98.30
Oblig. căil. fer. ung. de ost I. emis.	93.—
Bonuri rurale croate-slavone	98.50
Impr. ung. cu premii	208.—
Losuri pentru reg. Tisei și Seghedin	163.50
Renta de hârtie austr.	100.65
Renta de argint austr.	100.65
Renta de aur austr.	120.55
Rente de cor. austr. 4%	100.65
Bonuri rurale ungare 3 1/2%	93.20
Losuri din 1860.	155.60
Acții de-ale Băncii austro-ungară	15.85
Acții de-ale Băncii ung. de credit.	767.—
Acții de-ale Băncii austr. de credit	678.50
Napoleoniori	19.04
Mărci imperiale germane.	117.12 1/2
London vista	239.35
Paris vista	95.20
Note italiene	95.25

Cursul pieței Brașov.

Din 24 Dec. n. 1903.

Bancnot rom. Cump.	18.90	Vând.	19.94
Argint român.	18.80	„	18.90
Napoleoniori.	19.04	„	19.08

Galbeni	11.20	11.30
Ruble Rusesco	2.53	2.54
Mărci germane	117.25	118.40
Lire turcesci	21.58	21.60
Seris fonc. Albina 5%	101.—	101.25

La URSU negru.

Recomandă
pe sf. Sărbători
VINURI naturale
(alb și roșu)
în local 36, afară 32 cr. lt.
Vinuri vechi,
Bere de Steinbruch,
Mâncări calde și reci,
Prețuri convenabile.
G. G. STEFANOVICI.

24 Piață, strada Inului 24.

AVISO,
pentru beutori de vin!
Pivnița Eszterházy

a fost preluată de curând de către mine în exploatare personală spre a corespunde cerințelor celor mai înalte.

O încercare va convinge pe orî și cine despre bunătatea și curățenia vinurilor cumpărate de mine personal, din podgoriile cele mai reputeate, precum și despre manipularea cea mai îngrijită a acestora.

Wilh. Kopony.

Frumos ca o Iconă

este un Teint delicat alb și fin, și o față fără pistri și pete. Spre a obține acesta să se spele în fie-care zi cu **SAPUNUL**

„Lilienmilchseife a lui Bergmann“
(Marca: 2 minerl.)
dela Bergmann & Co. in Dresden și Teutchen a/E.
Se capătă bucată cu 50 bani,
la Teutsch & Tartler și la farmacia lui Roth in Brașov.
(980 31-50)

Lista de Vinuri
din
Pivnița Eszterházy

- 1) Vinuri albe, Ménes-magyaráder de masă, și vinuri sortate litru pr. **40. 50. 60, 70 cr.**
- 2) Vin negru, Méneser. litru pr. **40, 50, 70 cr.**
- 3) Ausbruch, litru **1 fl.**
- 4) Sauvignon, litru **1 fl.**
- 5) Muskat ottonel, litru **1 fl. 20.**

Sauvignon și Muskat ottonel sunt podoba pivniței mele și aparțin în general floriei vinurilor, în butelii ajustate foarte frumos se potrivește cu de-sebire pentru Cadouri de Crăciun și anul nou.

WILHELM KOPONY.

Pentru Sărbători

recomand

Torte cu Cremă,
Torte cu Smântână (Obers),
Torte cu Dulceta,
cu preț dela 2 cor. în sus.
Calitatea recunoscută ca escelentă.

Cu totă stima
Cofetăria SEIDEL,
Tergul cailor.

ABONAMENTE
LA
„Gazeta Transilvaniei.“

Prețul abonamentului este:

Pentru Austro-Ungaria:	Pentru România și străinătate:
Pe trei luni . . . 6 cor.	Pe trei luni . . . 19 fr.
Pe șese luni . . . 12 „	Pe șese luni . . . 20 „
Pe un an . . . . 24 „	Pe un an . . . . 40 „

Abonamente la numerele cu data de Duminecă:

Pentru Austro-Ungaria:	Pentru România și străinătate:
Pe an . . . . . 4 cor.	Pe an . . . . . 8 fr.
Pe șese luni . . . 2 „	Pe șese luni . . . 4 „
Pe trei luni . . . 1 „	Pe trei luni . . . 2 „

Abonamentele se fac mai ușor și mai repede prin mandate postale.

Domnii cari se vor abona din nou, se binevoescă a scrie adresa lămurit și a arăta și posta ultimă.

Administrațiunea
„GAZETEI TRANSILVANIEI.“

Plecarea și sosirea trenurilor de stat reg. ung. în Brașov.

Valabil din 1 Octomvrie st. n. 1903.

Plecarea trenurilor din Brașov.

Dela Brașov la Budapesta:

- I. Trenul mixt la ora 5:20 min. dim.
- II. Tr. accel. (peste Clușiu) la 6. 2:45 m. p. m.
- III. Trenul de pers. la ora 8:13 min. sêra.
- IV. Tr. accel. p. Arad la orele 10:26 m. sêra.

Dela Brașov la Bucuresci:

- I. Trenul de persoane la ora 3:55 m. dim.
- II. Trenul mixt la orele 11:40 m. a. m.
- III. Trenul accel. la ora 2:19 min. p. m. (ce vine pe la Clușiu).
- IV. Tren mixt la orele 6:50 sêra.* (* Circulă numai până în Predeal)

Dela Brașov la Kezdi-Oșorheiu și Ciuc-Ghimes:

- I. Trenul de pers. la ora 5:25 min. dim.*
- II. Trenul mixt la ora 8:45 min. a. m.* (* au legătură până la Ciuc-Gyimes).
- III. Trenul de per. la ora 2:50 m. p. m. (are legătură cu Ciuc-Szereda).

Dela Brașov la Zărnesci (gara Bartolomeiu)

- I. Trenul mixt la ora 9:2 min a. m.
- II. Trenul mixt la ora 5:25 min. p. m.

Sosirea trenurilor în Brașov:

Dela Budapesta la Brașov:

- I. Tren acc. p. Arad la orele 5:07 m. dim.
- II. Trenul de persoane la ora 7:50 dim.
- III. Tr. accel. peste Clușiu la 6. 2:9 m. p. m.
- IV. Trenul mixt la ora 9:27 min. sêra.

Dela Bucuresci la Brașov:

- I. Trenul accel. la ora 2:18 min. p. m.
- II. Trenul mixt la ora 9:18 min. sêra.
- III. Trenul pers., la ora 5.— m. p. m.
- IV. Tren. de pers. la ora 7:41 min. dim. (care circulă numai dela Predeal).

Dela Kezdi-Oșorheiu și Ciuc-Ghimes la Brașov:

- I. Trenul de persoane la ore 8:25 m. dim. (are legătură cu Ciuc-Szereda).
- II. Trenul de pers. la ora 1:59 m. p. m. (are legătură cu Ciuc-Gyimes).
- III. Trenul mixt, la ora 6:10 m. sêra.*
- IV. Tren de pers. la orele 10:01 m. sêra.* (* au legătură dela Tușnad.)

Dela Zărnesci la Brașov (gar. Bartolomeiu.)

- I. Trenul mixt la ora 7:02 min. dim.
- II. Trenul mixt la ora 1:07 min. p. m.